

MM vet ni om det pågår en utvärdering just nu som ni själva inte är en del av?

Är det så?

(Ja) Nä okej vi har inte heller hört någonting, vi brukar få det presenterat ungefär när det är klart liksom, och man knappt hinner säga någonting. så det är ju bara att beklaga om ni inte är involverade men jag tycker också att det på något sätt står för hur hela den här beslutskedjan har gått till. Jag tycker att man var dålig på att involvera er inför det var väl neuroförbundet som gjorde en sån här överklagan för att se om man hade frångått den turordning som man egentligen ska ha kring såna här beslut så man har ju varit både exkluderad innan och uppenbarligen också efteråt jag tycker det är symptomatiskt på hur man hanterar den här typen av frågor.

Att dom som berörs dom som företräder patienter och människor med olika funktionsvariationer inte är inbjudna och delaktiga i processen någonstans på det sättet man skulle vara. och exakt vad det beror på och var de besluten tas att ni inte ska involveras alls eller för sent är säkert i tjänstemannaorganisationen på något sätt. Men det man måste få till är ju en tydlig dialog och vilja till involvering av er i det här. Det hade i alla fall jag drivit på om vi hade bestämt i den här regionen att det skulle ha varit självklart att man gör så men våran ingång i det här beslutet har ju varit att det är ett rent och skårt besparings program och då har man egentligen inte behövt då har man bara bestämt sig för att man ska genomföra det här till vilket pris som helst för att det kommer synas i budgetstaplarna och sen gör man någon slags schema är involvering i början och sen kanske man säger att man gör en utvärdering som uppenbarligen inte har patient eller brukar perspektivet med i utvärderingen "so far" och det kanske för att man vill få fram ett resultat som visar på en viss sak tänker jag att man inte är intresserad av att höra om det konsekvenser som har drabbat olika individer utan då tittar man på olika andra parametrar i stället och det är alltså vi är otroligt upprörda över det och har ju försökt på olika sätt i alla organ att både häva det här beslutet och få liksom tydligare konsekvensbeskrivning och på olika sätt driva på men dom har liksom hela tiden duckat för det upplever vi och det känns som om jag uttrycker mig tacksam patientgrupp att köra över för att man är inte så resursstark så då gör man på det här sättet det är där man kan få minst storm i leden om man gör så det är tecken på hur regionen ser på de här frågorna tycker jag.

Men hur ska man då göra för att involvera liksom framåt och då undrar jag har ni själva lyft några förslag själva som inte har blivit tillmötesgått eller forum som ni skulle vilja ha tillgång till - Vi är öppna för att se det och tillmötesgå det i såna fall men vi vill ju också ha en tydligare brukare och patient involvering för alla typer av såna här beslut det ska var praxis. och det gäller ju även den här typen av frågor. men om ni sitter på någon ide det här forumet eller det här sättet skulle man kunna jobba på för att få en större involvering är vi ju öppna för det och jag tror ju att vi tidigare när vi hade möte med neuroförbundet sist så pratade vi om det här med en funktionsrättsanalys för olika typ av beslut och hela tiden ha det perspektivet med och det har vi även yrkat på lagt en motion på att liksom ha i regionens beslut. utifrån det mötet.

2. Vi har ju varit emot den här försämringen hela tiden att man överlägger en stor del av hjälpmedel på egen ansvara eller att man ska abonnera med högre avgift att man tar bort högkostnadsskyddet. Vi har ju tyckt att man ska häva det beslutet och vi har också budgeterat för det i våran budget att det ska återgå till att regionen står för finansieringen det är vad vi tycker. Att det här är ett dåligt beslut som försämrar villkoren för jättemånga och jag vet också att man från olika verksamheter har försökt att få dispens för att till exempel förskriva både stå-skydd men det kan också handla om sittdynor till patienter i sent palliativt skede så dom liksom inte bara ska dimpa ner på stolar eller duschstöd olika typer av såna saker arbetsterapeuter på olika ställen har försökt vädja till regionen för att kunna få dispens för det här. Jag tror inte att det har gått igenom. Det man behöver göra är att ta ett beslut om att det här ska tillbaka i regionens finansiering och det går att göra om man tillsätter budgetmedel för det men sen tror jag att man tycker vi att man nationellt behöver ha en lagstiftning kring det här. De här hjälpmedelena ska inte kunna läggas över på egenansvar som man nu gör i väldigt många regioner det känns som att det är en sån utveckling där man börjar försämma mer och mer och finns det då ett lagligt stöd för att den här typen av hjälpmedel inte kan försämmas på det här sättet då kan man förhindra att besparingar läggs här. För ni har helt rätt i er analys det här slår oerhört hårt om man tvingar ut människor på marknaderna att själv välja och köpa de här produkterna liksom. Vi tycker också om man pratar om folkhälsopolicyn så är det en väldigt övergripande den har en del fina målsättningar om att alla ska med man ska ha en ökad involvering vi ska jobba med ökad tillgänglighet och sånt. Och att man då samtidigt kan ta såna här typer av beslut i regionen det menar vi strider mot dess egen policy men problemet med de här fina övergripande policydokumenten är just att dom är så övergripande och bara någon slags viljeinriktning. Sen knyter man inte upp politiska beslut eller avtal till olika vårdgivare eller så till dem här policyerna så den här typen av tänk att jobba på det här sättet det når liksom inte ut och dessutom är det ju en kraftig signal att man bara ser det här som en pappersprodukt när man gör den här typen av åtgärder. [sekreterare] Min erfarenhet av den här typen av beslut omstrukturering av pengar man tar lite hit och lägger någon annanstans och så där för när det gäller folkhälsoprincipen så är det så att man nästan aldrig gör några hälsoekonomiska konsekvensbedömningar när man gör det här utan man bara tänker till och tycker att vi kan väl lägg lite enskild kostnad på den här gruppen utan att då verkligen undersöka på vilket sätt det verkligen slår hälsoekonomiskt på befolkningsnivå också. På regional nivå behöver man sätta ner foten att det i alla sammanhang alltid ska göras en hälsokonsekvens bedömning på effekter och inte bara inom hälso- och sjukvården utan även inom trafikpolitiken och kulturpolitiken och andra politiska områden som regionen ansvarar för. [Jonas] Ja precis så tack för det verkligen och det blir ju sådär att om man säger att man lägger en besparing på nånting då kommer ju kostnaden någon annan stans fast då kommer den inte i regionens eget stapeldiagram utan den läggs på individen eller på andra aktörer och det är det man inte tar hänsyn till här och det är så oerhört snävt samtidigt som folkhälsopolicyn pratar om att alla ska ta ett gemensamt ansvar på sitt område så gör man inte det själv liksom. Jag kan också säga att det väldigt märkliga i den här beslutsprocessen är att en del av de här hjälpmedelena som man förskrev innan och som man nu lägger över på egen ansvar till exempel tyngdtäcke då försökte man argumentera varför man gjorde så och lägga en avgift på det var för att det inte fanns någon evidens för tyngdtäcken och därför ska vi inte hålla på att förskriva det på det här sättet samtidigt hade regionen själva beställt en egen studie av karolinska institutet som visade på att det faktiskt fanns evidens för detta men den struntade man i och hittade istället någon annan artikel diffust någonstans som hävdade att det inte fanns så man valde liksom lite grann själva resultatet som passade sitt eget beslut.

3. Just vad det gäller tyngdtäcken så har vi ju varit i kontakt med många som tidigare kunnat förskriva tyngdtäcken som inte längre kan göra det och ser hur det raserar dem här familjernas vardag och det som man säger då från politiker från andra hållet då säger man liksom det finns ju så mycket på marknaden nu och det här kan man gå ut och köpa ganska billigt själv men problemet då är ju att du kan ju inte pröva ut det på samma sätt som man gör till exempel om man nu skulle ha dem här pengarna och det är ju olika tyngd på dem där och det är olika vad man själv behöver och de ska ju provas ut som alla andra hjälpmedel så det blir ju en stor katastrof för dom familjer som drabbas av det här för dom har ju många andra bekymmer förutom det här tyngdtäcket både ekonomiskt och kanske med mediciner och så och andra kontakter man måste ha med andra delar av samhället det är liksom familjer som kämpar och lägga ännu en börda till på dem är så onödigt och att då också bortse från sin egen undersökning där det finns belägg är ju verkligen att det är en politisk vilja man skulle kunna vilja göra annorlunda och ha belägg för att göra annorlunda. men man väljer att göra så här och det är otroligt sorligt. Besparingen är pytteliten för regionen men jättestor för de som ska betala och jag vet att vi har diskuterat det här tidigare men det kan ske börjar bli dags nu att vi gör en uppföljning och frågar om hur mycket man egentligen sparat.

4. Nämen vi har fri tilldelning i vår budget för det finns ju ingen restriktion för hur mycket buss jag kan åka om jag har ett busskort till exempel och det ska ju vara samma för alla att man kan åka när man behöver åka - kortfattat tycker vi så.

5. Vi delar den bilden det är ju så verkligheten är. Om vi pratar om färdtjänsten så tycker vi att det är en så pass samhällsviktig verksamhet för att också kunna leva upp till folkhälsopolicyns mål men också att alla människor ska kunna vara delaktiga på samma villkor i samhället och att människor med funktionsvariationer ska kunna få komma hem och till jobbet och vad man nu behöver göra den verksamheten ska inte outsourcas det vill säga läggas ut på entreprenad i en upphandling där man uppenbarligen tycker att det viktigaste kravet är lågt pris vilket även innan pandemin genererade en himla massa problem att taxibolag då som hade uppdraget inte tog körningar då det gav så oerhört lite klirr i kassan. Utan vi tycker att den här typen av verksamhet ska regionen själv ha, vi ska ha en egen färdtjänst som vi har rådighet över där vi har förare som har bra villkor där man liksom inte jobbar på ackord utan där man har bra avtalsenliga villkor och där regionen styr över vår egen färdtjänst och äger den. Då tror vi att vi får en färdtjänst som vi kan lita på. Det finns ju faktiskt är det inte så att rullstolstaxin är under helt andra villkor än den andra färdtjänsten alltså de som skör Samtrans idag har bättre villkor och en högre kompetens bland förarna än de som kör via vanliga taxibolag och det är ju föredömligt och man skulle ju vilja se mer typer av det för även förarna behöver ha högre kompetens kring att köra den här typen av körningar i bemötande hur man assisterar människor som behöver komma in och ut genom ingångar och trappor och allt möjligt liksom det ska ingå i vad färdtjänsten är. [Katarina] det har ju varit stora problem med att det har varit upphandlat och som jag då som kommer från Norrtälje där har det varit jättestora problem med att det är taxi Stockholm som tar över från det lokala taxibolaget som tidigare fanns och dom hittar

inte och de boende får vänta jättelänge på sin färdtjänst och den kommer inte och kör vilse i skogen och så vidare och det har fungerat jätte bra med lokaltaxibolag eller jättebra men mycket bättre tidigare här ser man ju att man jagar de låga priserna och det får ju försämringar på kvalitén och jag pratade just med en förre detta ägare av ett taxibolag här lokalt och han sa att det ser ut så här över hela Sverige alla små lokala taxibolag får vika undan för dom här stora jättarna och det blir problem och troligtvis kommer den här pendeln då att slå tillbaka men hade vi det i egen regi så skulle ju vi kunna se till att anställa människor som har god lokalkännedom och som är liksom boende eller också har god kunskap om områdena där de ska arbeta. Jag vet också att de kommer komma ett förslag från socialdemokraterna att LOV:a färdtjänsten men jag kan inte riktigt se vilka fördelar det skulle få att brukaren skulle välja ett färdtjänstbolag det skulle kunna gå i konkurs och då skulle man behöva välja ett nytt så jag vet inte riktigt hur de ser att det skulle kunna bli något bättre men jag har hört att det pratas i korridorerna om det.

6. Vi är emot försämringarna - trenden av att det ska bli krångligare och svårare att använda sig av färdtjänst är helt emot målsättningen att alla ska kunna leva och kunna använda sina rättigheter i ett samhälle så vi är i princip alltid emot den sortens inskränkningar i möjligheten att kunna använda sig av färdtjänst eftersom det är en av de viktigaste komponenterna för att kunna tas sig ut i samhället. Men vi ser den utveckling som är just nu man skruvar åt och man bespara och man vill försvåra det är en tydlig trend fast man inte gör det på områden där man skulle kunna spara pengar. Där människor kanske inte har så omfattande behov utan man gör det istället här det tycker vi tyder på en hänsynslöshet i hur man ser på människor och hur man väljer att spara. [Katarina] Och vi har ju tidigare också pratat om just det här med att under pandemin att kunna komma iväg och träna att det har varit svårt ändå för att det har varit restriktioner på de olika ställena där man kan träna att ytterligare försvåra det är verkligen inte bra för människors hälsa. Det borde man ju istället ha förenklat under den tid som har varit. [Jonas] Jag har ju varit med om jag tycker färdtjänsten och sjukresorna har varit så illa fungerande så länge jag har ju varit hos många av mina patienter som har missat sina strålnings tider inne på sjukhus för tumör sjukdomar för att sjukresan som de har beställt inte dyker upp. Utan då får man kasta sig i en vanlig taxi och lägga ut för det. Och det är klart att det blir oerhörda kostnader och problem när patienter uteblir. det ska funka mycket bättre än vad det gör idag och det ska bygga på att det man ska ha en tilltro till människor men idag är det tvärtom det är så märkligt att borgerliga partier som annars tror på människans egna kraft och individens frihet och är en god människa uppenbarligen är det inte så utan man utgår hela tiden att det fuskas och missbrukas och fel används i det här systemet. Men om man vill ha in fusk i systemet då är det smart att införa LOV som socialdemokraterna nu gör är det nånting man sett i hemtjänsten är att när man öppnar upp för bolag som hänsynslöst utnyttjar patienter - det ska vi skydda oss emot.